

RAPORT DE EXPERTIZĂ

asupra nivelului coruptibilității proiectului Legii privind regimul armelor, munițiilor, materiilor și substanțelor explozive

1. Evaluarea generală a nivelului coruptibilității proiectului de act legislativ

1.1. Nivelul de fundamentare a proiectului

1.1.1. Fundamentarea proiectului

Proiectul de lege este motivat prin necesitatea eficientizării activității de supraveghere asupra circulației armelor, munițiilor, materiilor și substanțelor explozive cu destinație civilă deținute în posesia persoanelor fizice și juridice, ajustării cadrului legislativ și normativ la cerințele Convenției Europene cu privire la controlul achiziționării și deținerii armelor de foc de către particulari, având drept finalitate asigurarea exercitării controlului și reglementării măsurilor de evidență și control asupra procurării, transportului, transferului, păstrării și utilizării armelor, munițiilor, materiilor și substanțelor explozive, inclusiv produselor pirotehnice; prestarea serviciilor contra plată la eliberarea autorizațiilor la solicitarea persoanelor fizice și juridice; asigurarea evidenței unice, stricte și controlului asupra circulației armelor pe teritoriul țării; constituirea sistemului automatizat „Registrul armelor”.

Concluzii și recomandări: Unele prevederi ale proiectului de lege, în ce privește condițiile de acordare a autorizației de procurare a armelor locale, (în speță condiția privind vârsta) precum și cele referitoare la stabilirea procedurii acordării avizelor și autorizațiilor pentru armurieri urmează a fi revăzute sub aspectul analizei oportunității acestora, fundamentării pe un interes public inerent, în consens cu prevederile legislației în vigoare.

1.1.2. Costurile proiectului

Concluzii și recomandări: Proiectul de lege nu face careva referințe la cheltuielile necesare pentru implementarea acestuia, fundamentarea economico – financiară a proiectului, argumentările vizând impactul de reglementare în baza evaluării de costuri și beneficii lipsind cu desăvârșire. Lipsa de acoperire financiară a proiectului prezumă faptul că intrarea în vigoare și aplicarea prevederilor acestuia trebuie dispusă pentru anul bugetar următor, pentru a rezerva timp planificării cheltuielilor necesare.

1.1.3. Beneficiarii proiectului

Concluzii și recomandări: Prevederile proiectului de lege și implicit nota informativă fac referință la serviciile pe care le pot acorda subdiviziunile autorizări și supraveghere ale Ministerului Afacerilor Interne, precum și la plata pentru prestarea serviciilor, fiind lacunare în a determina unde vor fi virate plățile

pentru acordarea serviciilor, menționându-se însă totodată nejustificat temeinic necesitatea transferării pe contul subdiviziunilor menționate a „minim 30 %” din mijloacele bănești obținute. A se revedea prin urmare aspectele menționate în virtutea asigurării coeziunii între reglementările propriu-zise și interesului social invocat.

1.2. Nivelul de compatibilitate a proiectului cu standarde anticorupție

În conformitate cu prevederile art. 10 al Convenției ONU împotriva corupției fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsurile necesare pentru a spori transparența administrației sale publice, inclusiv în ceea ce privește organizarea, funcționarea și procesele decizionale dacă este cazul.

Concluzii și recomandări: Prevederile proiectului de lege necesită a fi perfecționate în sensul statuării exprese a unor limite de reglementare pentru Guvern, Ministerul Afacerilor Interne, alte organe centrale de specialitate, asigurându-se prin aceasta transparența și limitându-se impactul nefast al multiplelor norme de blanchetă asupra conținutului valoros al legii.

2. Evaluarea în fond a proiectului

2.1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului nu corespunde în totalitate cerințelor normelor lingvistice conținând și formulări ambigui. Astfel, de exemplu, la:

Art. 1 alin. (3) –

Concluzii și recomandări: A se substitui sintagma „tratatul internațional” cu sintagma „tratatele internaționale”, cu efectuarea modificărilor de rigoare, în scopul asigurării conformității prevederilor necesităților de reglementare.

Art. 135 alin. (3) –

Concluzii și recomandări: A se analiza posibilitatea reformulării sintagmei „pe cale juridiciară” în scopul asigurării conformității cu cerințele limbajului normativ.

2.2. Nivelul compatibilității proiectului cu alte prevederi ale legislației

Prevederile incluse în proiect nu sunt pe deplin adaptate la cerințele legislației naționale atât în ce privește normele materiale și procedurale de inițiere, desfășurare și lichidare a afacerii, stabilirea și perceperea de către autoritățile administrației publice a taxelor pentru serviciile de eliberare a licenței,

implementarea principiului „ghișeului unic”, cât și în ce privește prevederile referitoare la capacitatea civilă a persoanei.

2.3. Norme de trimitere și de blanchetă

În proiect, cu unele excepții, norme de trimitere se conțin în majoritatea absolută a prevederilor, fapt ce reieșind din complexitatea problemelor abordate, diminuează considerabil accesibilitatea conținutului acestora.

Astfel, de exemplu, norme de trimitere se conțin la:

- art. 13 alin. (2), alin. (3);
- art. 14 alin. (3);
- art. 16 alin. (2), alin. (3);
- art. 17 alin. (3), alin. (4);
- art. 18;
- art. 19 alin. (1), alin. (2);
- art. 20;
- art. 21
- art. 22;
- art. 23;
- art. 24 alin. (1), alin. (2), alin. (5);
- art. 25 alin. (1), alin. (4);
- art. 27 alin. (1), etc.

În proiect norme de blanchetă se conțin la:

- art. 6 alin. (2), alin. (3);
- art. 13 alin. (3);
- art. 14 alin. (2);
- art. 17 alin. (1);
- art. 19 alin. (3);
- art. 25 alin.(4);
- art. 28 alin. (3);
- art. 33 alin. (3);
- art. 36;
- art. 39 alin. (1);
- art. 40 alin. (3),
- art. 42 alin. (2);
- art. 54;
- art. 58 alin. (5);
- art. 60 alin. (4);
- art, 64 alin. (1);
- art. 65 alin. (5);

- art. 66 alin. (2) lit. c); alin. (4);
- art. 70 alin. (4);
- art. 72 alin. (3);
- art. 77 alin. (3);
- art. 81 alin. (3), alin. (5);
- art. 83 alin (1), alin. (2) lit. b), lit. c);
- art. 84;
- art. 86;
- art. 90 alin. 1 lit. b);
- art. 92 alin. (1);
- art. 93 alin. (5);
- art. 95 alin. (4);
- art. 96 alin. (3);
- art. 100 alin. (3);
- art. 104;
- art. 107 alin. (5), lit. a);
- art. 109 alin. (3), alin. (4);
- art. 111 alin. (2);
- art. 112;
- art. 117 alin. (3);
- art.120 alin. (6);
- art. 123 alin. (6);
- art. 131 alin. (1);
- art. 133 alin. (4);
- art. 135 alin. (1), alin. (2);
- art. 138;
- art. 139 alin. (1).

Numărul mare al normelor de blanchetă, transmiterea excesivă, nelimitată a competenței de stabilire a unor reglementări cu caracter normativ Guvernului, Ministerului Afacerilor Interne, altor organe centrale de specialitate va provoca statuarea unor condiții, care le va facilita activitatea, chiar și în detrimentul intereselor beneficiarilor, marcând ineficacitatea reglementărilor, fapt deosebit de relevant în contextul prevederilor art. 138 alin. (1), alin. (2), art. 139 alin. (1) al proiectului de lege care se referă la un termen din data intrării în vigoare a legii în care vor lipsi actele normative și departamentale necesare pentru aplicarea acesteia.

2.4. Reguli și criterii de implementare a proiectului

2.4.1. Nivelul discreționar

Art. 25 alin. (4) –

Concluzii și recomandări: Prevederile au un caracter general. A se indica, în acest sens, limite de reglementare pentru Guvern, în vederea înlăturării câmpului larg de atribuții discreționare.

Art. 31 alin. (2) –

Concluzii și recomandări: În vederea înlăturării caracterului confuz al prevederilor a se specifica expres atât cantitatea de arme corespunzătoare categoriei ce pot fi cumpărate din străinătate, cât și condiții-limită vizând autorizația acordată de serviciul specializat al Ministerului Afacerilor Interne.

Art. 66 alin. (4)

Concluzii și recomandări: Prevederile au lasă loc unui larg câmp discreționar, omițând a stipula careva criterii generale referitoare atât la determinarea cantităților de arme ce pot fi introduse de străini, cât și la stabilirea unor puncte limitativ determinate de trecere a frontierei, fapt ce prezumă existența unui înalt potențial coruptibil. A se analiza, prin urmare, posibilitatea modificării prevederilor în sensul celor expuse mai sus.

Art. 80 alin. (2) -

Concluzii și recomandări: A se stipula expres condițiile în care autoritățile indicate participă în mod efectiv la efectuarea verificărilor în context cu statuarea criteriilor utilizate pentru stabilirea periodicității verificărilor.

Art . 98 alin. (3) –

Concluzii și recomandări: Prevederile au un înalt potențial coruptibil. A se specifica expres condițiile în care armurierii sunt autorizați să efectueze examinarea tehnică periodică a armelor și să elibereze certificatul de efectuare a examinării tehnice periodice(de exemplu deținerea mijloacelor necesare în acest sens).

2.4.2. Cerințele impuse pentru exercitarea drepturilor

Art. 30 alin. 1 lit. a) –

Concluzii și recomandări: Condiția de vârstă indicată pentru acordarea autorizației de procurare a armelor letale nu este temeinic justificată, fiind în discordanță cu prevederile legislației în vigoare, a se substitui, în consecință, sintagma „vârsta de 21 ani” cu sintagma vârsta de „18 ani”.

Art. 30 alin. 1 lit. b) –

Concluzii și recomandări: Prevederile au un caracter general. În scopul evitării statuării unor cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor a se stabili exhaustiv documentele justificative necesare pentru dovedirea necesității procurării armelor.

Art. 63 alin. (1); art. 120 alin. (3) -

Concluzii și recomandări: Prevederile omit a se referi la situația când în statul pe teritoriul căruia s-a produs furtul, pierderea sau distrugerea documentului de călătorie în care sânt înscrise armele și munițiile nu este o misiune diplomatică sau un oficiu consular al Republicii Moldova, fapt ce constituie o lacună în reglementare. A se modifica prevederile în sensul identificării unui mecanism de soluționare a aspectelor relatate mai sus.

Art. 81 alin. (3)-

Concluzii și recomandări: În vederea înlăturării caracterului general al prevederilor este necesară stabilirea expresă a condițiilor de acordare a atestatului de instructor de către serviciul abilitat al Ministerului Afacerilor Interne.

Art. 97 alin. (2) -

Concluzii și recomandări: Prevederile sunt lacunare în a determina atât criteriile de stabilire a cuantumului plăților pentru prestarea serviciilor cât și în a indica unde vor fi virate aceste plăți, fapt ce lasă loc unui larg câmp de atribuții discreționare. A se analiza posibilitatea modificării prevederilor în scopul înlăturării aspectelor enunțate mai sus.

2.5. Accesul limitat la informație

Concluzii și recomandări: Prevederile proiectului de lege sunt deficitare în a stabili un mecanism eficient de asigurare a informării persoanelor despre drepturile și obligațiile ce le revin (cum ar fi stipularea unui termen în care titularilor unor drepturi li se comunică măsurile luate de autoritățile competente, sau specificarea unor măsuri eficiente de popularizare a regulilor privind regimul armelor, munițiilor și materiilor explozive) fapt deosebit de relevant în contextul numărului mare de norme de blanchetă care lasă la discreția Guvernului și autoritățile centrale de specialitate stabilirea condițiilor necesare a fi întrunite pentru exercitarea eficientă a drepturilor.

2.6. Mecanismele de control

Art. 27 alin. (2)-

Concluzii și recomandări: Prevederile au un caracter general. Nu este suficient de clar determinată care este competența autorităților cu atribuții în domeniul exporturilor mărfurilor strategice în exercitarea controlului menționat. A se specifica, în acest context condiții-limită pentru stabilirea naturii controlului efectuat precum și a se indica exhaustiv autoritățile abilitate cu exercitarea acestuia și competența acestora.

2.7.Responsabilitate și sancțiuni

Art. 134, art. 136

Concluzii și recomandări: Prevederile au un caracter general. A se determina responsabilitatea clară și sancționarea autorităților și persoanelor vinovate de încălcarea normelor referitoare la regimul armelor, munițiilor, materiilor și substanțelor explozive în raport de gravitatea încălcărilor, în contextul determinării exhaustive a conținutului unor sintagme confuze cum ar fi „exercitarea unui control inadecvat”.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei coruptibilității proiectelor de acte legislative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 28.04.2007,

de

Daltă Ghenadie,
inspector,
secția Prevenire și interacțiune civilă

